

**MILUJI
VÁS, ALE
NEMŮŽU**

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

VOJNA A MÍR

PREMIÉRA 4. ZÁŘÍ 2020
V DIVADLE ABC

DRAMATIZACE

IVA KLESTILOVÁ,
MICHAL DOČEKAL

REŽIE

MICHAL DOČEKAL

DRAMATURGIE

JANA SLOUKOVÁ

SCÉNA

MARTIN CHOCHOLOUŠEK

KOSTÝMY

ZUZANA BAMBUŠEK

KREJZKOVÁ

HUDBA

IVAN ACHER

SVĚTELNÝ DESIGN

JAN BENEŠ

HLASOVÁ SPOLUPRÁCE

EVA SPOUSTOVÁ

POHYBOVÁ SPOLUPRÁCE

PAVOL SERIŠ

ASISTENT REŽIE FILIP BAŘINA
INSPICE RADEK JEŽIL
NÁPOVĚDA ZUZANA HYKÝŠOVÁ

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažer provozu Zbyněk Simčíšín. Zvuk Ladislav Chalupa, Michal Kazda a Petr Holý. Světla Jan Beneš, Michal Machač a Kryštof Pokorný. Technika pod vedením jevištního mistra Ivana Jelínka. Rekvizity pod vedením Jany Vojáčkové. Garderoba pod vedením Miloslavy Faltové. Maskérna pod vedením Evy Hruškové. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové. Fotograf inscenace Patrik Borecký.

OBSAZENÍ

KNÍŽE BOLKONSKIJ

ANDREJ, JEHO SYN

MARIE, JEHO DCERA

LÍZA, ANDREJOVA ŽENA

MME BOURIENNE,

GUVERNANTKA U BOLKONSKÝCH

HRABĚ ROSTOV

HRABĚNKA ROSTOVOVÁ

NIKOLAJ, JEJICH SYN

NATAŠA, JEJICH DCERA

SOŇA, JEJICH SCHOVANKA

BORIS DRUBECKOJ,

PORUČÍK SEMJONOVSKÉHO PLUKU

KNÍŽE KURAGIN

ANATOL, JEHO SYN

HELENA, JEHO DCERA

PORUČÍK DOLOCHOV,

ANATOLŮV PŘÍTEL

KNÍŽE KUTUZOV, GENERALI-

SSIMUS RUSKÝCH OZBROJENÝCH SIL

NAPOLEON, CÍSAŘ

CAR ALEXANDR I.

MME ANNA PAVLOVNA

SCHEREROVÁ, DVORNÍ DÁMA

A DŮVĚRNICE CAREVNY

PIERRE BEZUCHOV

JOSIF BAZDĚJEV,

VELMISTR ZEDNÁŘSKÉ LÓŽE

PRŮVODCI

JAN VLASÁK

TOMÁŠ HAVLÍNEK

MARIE-LUISA PURKRÁBKOVÁ

AGÁTA ČERVINKOVÁ

(KRYŠTŮFKOVÁ)

EVELLYN PACOLÁKOVÁ

MILAN KAČMARČÍK

DANA BATULKOVÁ

ZDENĚK PIŠKULA

KATEŘINA MARIE FIALOVÁ

TEREZA SLÁMOVÁ

MARTIN DONUTIL

STANISLAV LEHKÝ

FILIP BŘEZINA

SÁRA AFFAŠOVÁ

ŠIMON BILINA

TOMÁŠ MILOSTNÝ

MARTIN DONUTIL

DIANA TONIKOVÁ

EVELLYN PACOLÁKOVÁ

VIKTOR DVOŘÁK

TOMÁŠ MILOSTNÝ

DIANA TONIKOVÁ,

TOMÁŠ MILOSTNÝ

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

CTIŽÁDOSTIVÝ POZOROVATEL PRŮZRAČNOSTI

„Z celé duše jsem si přál být dobrým. Ale byl jsem mlád, měl jsem vášně a byl jsem sám, když jsem hledal pravdu a dobro.“

Jeden z nejslavnějších ruských spisovatelů a klasik světového realismu se narodil v roce 1828 v Jasné Poljaně jako čtvrtý potomek starého šlechtického rodu. Už v raném dětství přišel o oba rodiče, všech pět sourozenců proto vychovávaly poručnice z řad příbuzenstva. Dospívání strávil Lev Nikolajevič, přezdívaný „Lvíček – řvíček“, v Kazani, kde začal pronikat do společenského života vyšších aristokratických kruhů. Už tehdy se na mladíkovi projevovala rozkolísanost od plachosti k panské povýšenosti a vnitřní dualismus mezi aristokratickým životem a rousseauovskou tendencí svobodného splynutí s přírodou. Tu reprezentovalo rodné panství v Jasné Poljaně, se kterým později zdědil 4000 akrů země a 330 nevolníků.

„Jednou provždy se musím smířit s myšlenkou, že jsem výjimečný, bud' jsem na svůj věk příliš vyspělým, nebo jsem jednou z těch rozporuplných, nepřizpůsobivých povah, které nebudou nikdy spokojené.“

V roce 1844 byl přijatý na kazaňskou univerzitu ke studiu východních jazyků, později se ale rozhodl přejít na fakultu právnickou. Už v této době můžeme u Tolstého sledovat tvrdou práci na sebevzdělávání a rozvoji. Stanovil si rozvrh každého dne, který si zpětně kontroloval a vyhodnocoval v deníku. Určil si pravidla pro rozvoj všech svých schopností. V roce 1847 se rozhodl univerzitu opustit, vzdělávat se sám a věnovat se panství v Jasné Poljaně. Vytvořil si dvouletý plán, během kterého se chtěl vypracovat na dobrého hospodáře a pečovat o povznesení poddaných. Ctižádostivý idealista s vizí utopických socialistů ale ve svých dobře míněných předsevzetích pracovat pro blaho mužiků naprosto ztroskotal. Odklonil se proto záhy od svého programu, pochybuje o smyslu života a těká mezi Tulou, Moskvou a Petrohradem. Tam propadá ruletě a kartám, ve kterých prohrál obrovské částky, a musel rozprodat kus svého nemovitého majetku. Zároveň si svou slabost uvědomuje, tvrdě se analyzuje a sebebičuje. Vyhlásil boj hazardu i svým dalším neřestem, mezi kterými vidí jako hlavní lenost, bezcharakternost a podrážděnost.

„Proč mě nikdo nemá rád? Nejsem ani mrzák, ani špatný člověk, ani nevzdělanec. Nebo nejsem pro tento svět?“

Deníku se také svěřuje s pocitem, že si moc dlouho užíval svobody a právě nedostatek disciplíny se mu jeví jako zdroj většiny chyb. Pravděpodobně i proto se rozhodl odejít se svým bratrem Nikolajem do armády a bojovat na Kavkaze. Tamější válečná zkušenost, ale i uhranutí překrásnou přírodou ho inspirovalo k psaní. V roce 1852 předává do redakce časopisu *Sovremennik* povídku *Dětství*, za kterou sklízí úspěch u čtenářů i kritiků. Příznivě bylo přijato i její pokračování *Chlapectví a Jinošství*.

„Napjal jsem všechny síly svého ducha, jak to člověk dokáže učinit jen jednou v životě... Byla to mučivá a krásná doba. Nikdy předtím ani potom jsem nedosáhl takové hloubky myšlení, nepronikl až tak daleko, jako tehdy v těch dvou letech. A všechno, co jsem tenkrát objevil, zůstane již navždy mým přesvědčením.“

Po skončení kavkazských bojů odjel pod vlivem silného pocitu vlastenectví sloužit do Sevastopolu, kde v té době zuřila krymská válka. Na vlastní oči pozoruje obyčejné vojáky a námořníky a obdivuje jejich hrdinství. Svě zázitky zpracoval do *Sevastopolských povídek*, které znamenaly další úspěch na literární dráze. Spisovatel N. A. Někrasov oceňuje v tvorbě mladého autora „*přísnou a zároveň neústupnou pravdu, výstižné a svérázné pozorování, hluboký pohled do podstaty věcí a charakterů, bohatství poezie a sílu, která je všudypřítomná, dokonce i v nedbale pronesených slovech*“. Armáda ale v krymské válce nenaplnila Tolstého očekávání. Byl nespokojený s poměry, vypracoval projekt vojenské reformy, ta však byla zamítnuta. Poté byl na vlastní žádost propuštěn a rozhodl se věnovat tvůrčí práci. Povzbuzoval ho v tom i starší literární kolega a přítel I. S. Turgeněv: „*Vy jste byl předurčen být spisovatelem, umělcem myšlenky slova... Vaší zbraní je pero...*“

V literárních kruzích Tolstoj ohromuje intelektem a pílí, fascinuje okolí svým pozorovacím talentem, výběrem a přesností detailů, a je proto porovnáván k malíři, který opovrhne šerosvitem a používá jen průzračnost a viditelnost. Svě druhy dráždí útočností, se kterou napadá faleš a frazérství

uměleckého světa. „*Je tady Tolstoj. Je v něm patrná změna k lepšímu, stal se rozumnějším. Je mu však stále ještě nedobře se sebou samým... skřípot a třeskot jeho vnitřního soužení působí stále nepříjemně na člověka, jehož nervy jsou i bez toho podrážděny. Když však hledím na něho, mám radost, je to jediná naděje naší literatury,*“ zapisuje si Turgeněv.

V té době také Tolstoj podniká dlouhou cestu po Evropě. Zvláště Francie na něj silně zapůsobila. Opájí se pocitem sociální svobody, ale zažívá též pohled na veřejnou popravu gilotinou, který jím hluboce otřásl. Po návratu z cest je o to zklamanější poměry v Rusku. Kritizuje nemorálnost patriotismu a poukazuje na nebezpečí militarismu. Navrhuje reformy, chce pracovat na zlepšení společenských poměrů. Vrací se do Jasně Poljany s odhodláním znovu zkusit zvýšit kvalitu života na venkově. Řešení nevolnické otázky vidí ve vzdělání. Odjíždí studovat pedagogickou praxi do Německa, po návratu zakládá školy, reformuje systém výuky, píše učebnice. Jeho další plány obrací vzhůru nohama rok 1861 a nečekané zrušení nevolnictví. Rozzlobený Tolstoj carův krok odsuzuje a od společenské angažovanosti se obrací zpátky k literární tvorbě.

V roce 1862 se oženil se Sofií Bersovou, dcerou moskevského lékaře. Vztahy mezi novomanželi dostaly záhy trhliny vzhledem k věkovému rozdílu šestnácti let a odlišným názorům na správu statku i na celkový způsob života v Jasně Poljaně. Ke krizi přispíval Tolstoj také svými častými nevěrami a psychickým týráním. Nutil ženu přečíst si jeho deníky a dožadoval se nahlížení do těch jejích, byl impulzivní a panovačný. Vztahy manželů se zlepšily, jakmile začal v roce 1863 psát román *Vojna a mír* a Sofie mu v přepisu stránek pomáhala. Byla to právě ona, kdo později připravil k vydání jeho veškeré dílo. Šedesátá a sedmdesátá léta představovala Tolstého nejproduktivnější umělecké období, po *Vojně a míru* následovala *Anna Karenina* (1877). Tyto dva velké romány mu přinesly obrovskou slávu a značné bohatství. Gončarov ho nazývá „*skutečným lvem ruské literatury*“.

Na vrcholu literární slávy začalo však u spisovatele období hlubokých pochybností a morálního hledání, které ho téměř dovedlo k sebevraždě. Odpovědi na věčné otázky o spáse hledal v Bibli. Rozešel se s pravoslávím a zformuloval svůj vlastní náboženský program, pět přikázání, podle kterých by měl žít každý člověk: nehněvat se, bránit se touhám, nevázat se sliby, nebránit se zlu a být dobrý ke všem lidem. Neúnavně se snažil zaměřit na jakýkoli obor, zjistit, co je na něm špatného, a přetvořit jeho pravidla. Dál pracoval na reformě vzdělání, řešil politické otázky. Stal se vegetariánem, přestal kouřit a pít alkohol, pracoval na poli vedle svých poddaných, chtěl se vzdát movitého majetku. Ke své nové filozofii se snažil marně přivést i manželku Sofii. Jeho demonstrativní přizpůsobování se selství ale bylo často kritizováno. I přesto se dál strojí jako mužik a nechával se s oblibou fotografovat při manuální práci.

Závěr Tolstého života provázely majetkové spory s rodinou, stupňující se konflikty s manželkou a dětmi, ženin pokus o sebevraždu. V roce 1910 odešel z domova a rozhodl se odjet vlakem neznámo kam. Údajně směřoval za sestrou Marií a se svým osobním lékařem, Slovákem dr. Makovickým, chtěli poté pokračovat do Bulharska a na Kavkaz. Kvůli náhlému zhoršení zdravotního stavu a horečce musel ale Tolstoj vystoupit v zastávce Astapovo. Tam také zemřel. Bylo mu 82 let.

DUŠE A SVĚT

MEZI SLAVKOVEM A BORODINEM

Čtyřdílnou románovou epopej *Vojna a mír* psal Lev Nikolajevič Tolstoj v letech 1863–1869. Spojení historických událostí světového významu s osudem jednotlivců, zobrazení charakterů typických pro všechny sociální vrstvy, velké množství dějových linií, prolnutí realistických obrazů života 19. století s filozofickými úvahami o svobodě, zákonitosti a roli osobnosti v historii – to vše dělá z *Vojny a míru* jedno z nejzásadnějších děl světové literatury.

Původní Tolstého myšlenka byla napsat román o děkabristovi, který se vrací ze sibiřského vyhnanství. Inspirací mu byl osud vzdáleného příbuzného S. G. Volkonského. V průběhu psaní se ale proměňoval žánr, způsob vyprávění i téma samotné. Ve snaze pochopit sociální a historické příčiny děkabristického hnutí začaly Tolstého fascinovat historické události, které mu předcházely. Po patnácti variantách úvodní kapitoly začal mít autor pochybnosti. Je nespokojený s žánrem pouhého rodinného historického románu, hledá nové literární formy a prostředky. Studuje hlouběji osobnost Napoleona a cara Alexandra. Zaznamenává si ústní vyprávění pamětníků bitev napoleonských válek. Nakonec román, kterému neustále mění názvy, odvezl v roce 1866 k tisku – poté, co na stránce 726 napsal slovo „Konec“ a na úvodní stranu přidal titul *Vojna a mír*. V Moskvě při té příležitosti navštívil nově otevřenou Čertkovskou knihovnu a objevil tam velké množství historického materiálu. S rukopisem se proto vrátil do Jasně Poljany a pracoval na textu románu ještě další tři roky. O obrovské spisovatelově plíli svědčí množství náčrtů, korektur a variant textu, které byly několikanásobně větší než samotný text románu. Základní historický rámec monumentálního díla tvoří nakonec roky 1805 a 1812, tedy velké bitvy u Slavkova a u Borodina, závěr románové epopeje nás ale zavádí až do roku 1820. V díle se objevuje více než 550 osob, z nichž 200 má své skutečné reálné předobrazy. Čtyři svazky tvoří 333 kapitol a 28 přidanych kapitol epilogu.

Podle deseti prestižních světových žebříčků nejlepších literárních děl obsadila *Vojna a mír* první místo. Samostatně publikovaných překladů románu bylo vydáno nejvíce v němčině, a to přes 200, ve francouzštině okolo 150, v angličtině kolem 120. Román byl vydán mimo jiné také v japonštině, tatarštině, hindštině a paštštině. První české překlady se objevily v časopise *Pokrok* v roce 1873, pouhé čtyři roky po uveřejnění originálu v Rusku. Prvním ukončeným překladem románu se stal překlad spisovatele Viléma Mrštíka,

kteří vyšel v roce 1888. Poslední český překlad románu byl vydán k 100. výročí úmrtí L. N. Tolstého v roce 2010 a jeho autorem je Libor Dvořák.

Do operní podoby zpracoval *Vojnu a mír* skladatel Sergej Prokofjev, mezi slavné divadelní adaptace patří dramaturgie Erwina Piscatora. Na českých činoherních jevištích byla *Vojna a mír* naposledy uváděna v roce 1987 v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích a v Praze v roce 1975 v inscenaci Národního divadla. Velkou popularitu si získala rozhlasová inscenace v režii Jiřího Horčičky z roku 1978. První filmové zpracování vzniklo v Rusku už v roce 1913, pozoruhodná je americká adaptace z roku 1956 s Audrey Hepburnovou a Henrym Fondou, nejslavnější je ale zcela jistě čtyřdílná adaptace Sergeje Bondarčuka z let 1965–1969, která získala Oscara za nejlepší zahraniční film. Zatím poslední filmovou podobou je potom seriál v produkci BBC z roku 2016 v režii Toma Harpera.

NAPOLEONSKÉ VÁLKY

Základní historický rámec monumentálního díla *Vojna a mír* tvoří velké bitvy u Slavkova a Borodina. Bitvě u Slavkova patří rok 1805. Během francouzského tažení obsadil Napoleon Vídeň a pronásledoval na Moravu rusko-rakouskou armádu. Ta k Slavkovu přitáhla o síle přibližně devadesát tisíc mužů, francouzská vojska čítala asi sedmdesát pět tisíc vojáků. Rozhodující slavkovské boje se rozhořely 2. prosince 1805 na Prateckém návrší a skončily těžkou porážkou Rusů a Rakušanů. „Bitva tří císařů“ tak byla patrně nejslavnějším Napoleonovým vítězstvím, které francouzský císař ještě povýšil legendou o tisících vojáků, kteří se utopili ve slavkovských rybnících. Francouzská armáda přišla během bitvy asi o devět tisíc mužů, Rusové a Rakušané ztratili přibližně dvacet šest tisíc vojáků. Dva dny po bitvě se Napoleon sešel s císařem Františkem I. a podepsali mír.

Mírové časy ale netrvaly dlouho. Druhým zásadním válečným střetnutím, které Tolstoj ve *Vojně a míru* popisuje, je bitva u Borodina z roku 1812. Ruská armáda pod velením generála Kutuzova o síle přibližně sto dvaceti tisíc vojáků se nedaleko ruské vsi Borodino snažila zastavit postup Napoleonových jednotek na Moskvu. Francouzské vojsko čítalo asi sto třicet tisíc mužů. Nejintenzivnější boje proběhly 7. září 1812 o Rajeveského baterii tvořící klíčový bod ruské obrany. S velkými ztrátami Napoleon baterii ovládl a Kutuzov ustoupil za Moskvu. Obě strany se považovaly za vítěze, ale bitva skončila jen matnou francouzskou výhrou. Vojska navíc utrpěla hrozivé ztráty – Francouzi přišli o třicet pět tisíc mužů, na ruské straně jich padlo asi čtyřicet čtyři tisíc. Borodino sice Napoleonovi otevřelo cestu na Moskvu, ale značně vyčerpalo jeho armádu a v konečném důsledku se podílelo na neslavném výsledku celého jeho ruského tažení.

Armády napoleonského období se skládaly ze tří základních složek – pěchoty, jezdeckta a dělostřelectva. Řadová pěchota bojovala v liniích nebo sevěných útvarch a na nepřítele páčila salvou, zatímco lehká pěchota vytvářela rojnice a její příslušníci stříleli individuálně. Pěšáci používali jako svou zbraň šavli a pušku, na kterou bylo možné nasadit bodák pro boj zblízka. Nejprestižnější součástí vojska tvořilo jezdeckto. Kyrýsníci sloužili k přímým útokům, lehké jezdeckto bylo používáno k průzkumu a pronásledování protivníka. Jezdci byli ozbrojeni šavlemi, karabinami a pistolemi. Nejméně mužů sloužilo u dělostřelectva. Maximální dostřel děl se pohyboval mezi jedním a dvěma kilometry. Střílelo se z nich železnými koulemi nebo granáty. Jednotlivé armády se odlišovaly barvou uniformem, u francouzských vojáků převažovala modrá, rakouské vojsko nosilo bílé uniformy a u Rusů se nejčastěji objevovala zelená barva.

F. X. ŠALDA: PO ČETBĚ TOLSTÉHO

„Listoval jsem v září v románech Tolstého, jako v nich listuji každý rok; ne proto, že bylo na obzoru nějaké jeho výročí. A užasl jsem znova nad umělectvím toho člověka.

Umělectví, to je v mé představě něco vyrovnaného, něco ke všemu objektivnímu stejně spravedlivého, něco, co vzniká dlouhým pozorováním, dlouhým zahleděním se do věcí, do zvířat, do lidí, takže se jim nakonec úplně připodobníš. Umělectví, to je klidná síla – a té je tenhle člověk plný. Jeho vesmír jest úplně tělesný a hmotný, vytvářený z vnějška do nitra, prohlubovaný zrakem stále stejně klidně hořícím, rovnoměrně pracujícím, zrakem úžasně pronikavým a spolehlivým. Tento zrak je světelný, je světlo samo: a zachycuje ne věci a lidi jako geometrické tvary, nýbrž samu atmosféru, v níž jsou koupány a z níž žijí. Co věta u něho, to vibrace světla, to rozvířený atom, to prolnutí hmoty světlem rozlišujícím a poznávajícím.

Největší impresionista, největší plenérista v próze, který kdy žil. Jeho romány jsou zrovna nasáklé světlem, světlem nekonečně a stejnoměrně v drobných vibrujících bodech na všecko dopadajícím, světlem dne – ale dne všedního. Toto světlo je zcela střízlivé a bolí až svou tvrdostí. Na jeho dně sedí nejstrašnější ironie, ironie klidná, věčná, imanentní: poslední nevzniknutelná jistota o zbytečnosti všeho. Jeho záplava střízlivého denního světla, vlastní náhorním rovinám, mění se brzy v nejjemnější, studený déšť, který proniká bezútešně až do morku kostí. Všecko je v jádře surový šprým, celý tvůj život od tvého křtu až do posledního pomazání: všechny děje v něm, všechny instituce společenské, ano, i všechny city a ideje a myšlenky. Všechno je past, nastražená na člověka. Svět Tolstého je klidný svět, sepjatý pevnými fyzickými zákony, jichž se můžeš dopočítat – a o to je děsivější.“

TVŮRCI

MICHAL DOČEKAL

Vystudoval režii na DAMU, poté absolvoval stáž na University of London, Queen Mary and Westfield College. V letech 1991–1994 byl režisérem Divadelního spolku Kašpar, v období 1994–2002 vytvářel jako režisér a umělecký šéf novou podobu pražského divadla Komédie (Divadlo roku 1996, Cena Alfréda Radoka). Mezi roky 2002 a 2015 byl uměleckým šéfem Činohry Národního divadla, další dva roky jejím ředitelem. Pravidelně režíruje na zahraničních scénách. Jeho inscenace obdržely řadu ocenění a byly pozvány na mezinárodní festivaly.

IVA KLESTILOVÁ

Po maturitě na gymnáziu byla garderobiérkou brněnského Janáčkova divadla a spolupracovala s Dětským studiem Divadla Na provázku. Jako herečka působila v HaDivadle, poté se začala věnovat autorské tvorbě. Upozornila na sebe textem hry *Všichni svatí* (1997), jevištní podoby se dočkaly například její texty *Zisk slasti*, *Barbíny*, *Benefice*, *Standa má problém*, *Má vlast* (2006, Cena Alfréda Radoka: Česká hra roku). V roce 2004 se stala dramaturgyní Činohry Národního divadla. S režisérem M. Dočkalem adaptovala Bulgakovův román *Mistr a Markétka* pro Divadlo Vígszínház a Kafkovu *Ameriku* pro Maďarské divadlo v Kluži. V současné době je dramaturgyní Divadla pod Palmovkou.

JANA SLOUKOVÁ

Absolventka činoherní dramaturgie na DAMU v ročníku D. Ullrichové a J. Nebeského. Paralelně vystudovala také obor teorie a kritika. Už během studia na sebe upozornila výraznými inscenacemi se spolužáky D. Špinarem a J. Fričem. Po absolutoriu v roce 2008 nastoupila jako dramaturgyně do Klicperova divadla v Hradci Králové. V roce 2017 se stala jeho uměleckou šéfovou. Během svého hradeckého působení byla dramaturgyní mezinárodního festivalu Divadlo

evropských regionů. V roce 2019 přijala nabídku Městských divadel pražských být šéfdramaturgyní této scény.

MARTIN CHOCHOLOUŠEK

Scénografii vystudoval na Katedře alternativního a loutkového divadla DAMU. Po absolutoriu byl tři roky v angažmá v Dejvickém divadle, kde je podepsán pod řadou inscenací (např. *Příběhy obyčejného šílenství*). Z dalších jeho scénografií je nutné zmínit *Akvabely* (Cena Alfréda Radoka 2005, královéhradecké Klicperovo divadlo), *Věc Makropulos* a *Višňový sad* (Divadlo na Vinohradech) nebo Verdiho operu *Macbeth* (ND). S režisérem M. Dočkalem spolupracoval například na *Srpnu v zemi indičů* nebo Jelinekové *Co se stalo, když Nora opustila manžela* v Národním divadle. Pravidelně působí také v zahraničí.

ZUZANA BAMBUŠEK KREJZKOVÁ

Absolvovala SPŠT v Brně a Školský ústav uměleckých řemesel v Praze. V roce 1994 přišla s režisérem P. Léblem do Divadla Na zábradlí. Od téhož roku začala spolupracovat s režisérem J. Pokorným. Navrhovala kostýmy mj. pro D. Czesanyho, M. Langa, J. Bornu, V. Morávku a H. Burešovou. Scénograficky se podílela na inscenacích alternativního lounského Multiprostoru. Dále se podílí na projektech svého muže M. Bambuška. Od roku 1996 soustavně spolupracuje s režisérem M. Dočkalem – v divadle Komédie, v opeře v Plzni, v Činohře ND. V Opeře ND a v ND moravskoslezském v Ostravě spolupracovala s režisérem J. Nekvasilem. Pracuje také pro film a televizi. Za kostýmy do filmů B. Slámy a M. Samira byla několikrát nominována na cenu Český lev.

IVAN ACHER

Tesař, lesní dělník, studovaný výtvarník a se štěstím nevystudovaný hudebník a skladatel. Od roku 2002 spolupracuje s Agon Orchestra, byl dvorním skladatelem D. Jařaba

a D. D. Pařízka v Pražském komorním divadle (divadlo Komédie), pravidelně spolupracuje s taneční skupinou Lenka Vagnerová & Company. Byl nominován na cenu České filmové kritiky, Českého Iva, Cenu divadelní kritiky, Cenu Alfréda Radoka a Cenu DOSKY. Podepsán je pod hudbou k inscenacím Národního divadla v Praze, Bratislavě a Brně a mnoha dalších českých a evropských divadel. Vytvořil hudbu k několika desítkám dokumentů a filmů. Za původní operu *Sternenhoch* získal Cenu divadelní kritiky za rok 2018 v kategorii Hudba roku a stal se i absolutním vítězem v počtu nominací.

JAN BENEŠ

Světelný designér. Absolvoval konzervatoř Duncan Centre v Praze a Laban Centre v Londýně. Svou kariéru začal jako technik a tanečník s mezinárodní taneční skupinou DEJA DONNE pod vedením Lenky Flory a Simoneho Sandroniho. Jako světelný designér spolupracoval například s následujícími soubory a tvůrci: NANOHACH (CZ), Mamacallas (FR/CZ), Scottish Dance Theatre (UK), Adriatik uvádí (CZ), divadlo Alfred ve dvoře (CZ), Sumako Koseki (JPN/FR), Cristina Maldonado (MEX), Simone Sandroni (IT), Karen Foss (NOR), Iona Mona Popovici (ROM), Vojta Švejda (CZ), Barbora Látalová (CZ), Eva Blažíčková (CZ). Od roku 2005 organizoval hitparádu pohybového divadla Domácí úkoly z pilnosti a inicioval založení Institutu světelného designu, pro který vede workshopy divadelního svícení.

S režisérem M. Dočekalem spolupracoval v Městských divadlech pražských jako světelný designér již na inscenaci *Andělé v Americe*.

PAVOL SERIŠ

Po maturitě na gymnáziu studoval anglický a norský jazyk na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V roce 2006 spoluzaložil divadlo Neandrtal Teatr. Po absolvování Filozofické fakulty byl v roce 2010 přijatý do Ateliéru klaunské scénické a filmové tvorby na JAMU. Poté absolvoval doktorské studium a od roku 2018 působí na JAMU pedagogicky. Pravidelně vede workshopy fyzického divadla

a věnuje se pohybové spolupráci v činohře a autorskému divadlu v monodramatech *Chutlivo vám, páni?* (2011), *Zo ZOO* (2012), *Autor* (2014), *Pri kase* (2015), *Samko Tále* (2016) a *Pozemšťan* (2019).

HERCI

JAN VLASÁK

Po absolutoriu herectví na JAMU získal angažmá ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti. Odtud přešel do Ostravy, kde strávil čtyři sezony v Divadle Petra Bezruče a další léta ve Státním divadle. Právě zde se setkal se spoustou výrazných rolí (*Hamlet*, *Rváč*, *Cyrano z Bergeracu*) a také s režisérem J. Kačerem. S ním odešel do pražského Divadla E. F. Buriana, ale již po roce zamřil za svým oblíbeným pedagogem z JAMU režisérem A. Hajdou do Státního divadla v Brně. V roce 1984 se vrátil do Prahy, do Realistického divadla. V roce 1990 dostal nabídku do Národního divadla (titulní role v *Pekaři Janu Marhoulovi*, Willy Loman ve *Smrti obchodního cestujícího*). Po deseti letech odešel do divadla Rokoko a za čas na volnou nohu. Hostuje v různých divadlech (Divadlo pod Palmovkou, Švandovo divadlo, Divadlo v Řeznické) a diváci jej znají též z televize, filmu, rozhlasu i dabingu.

TOMÁŠ HAVLÍNEK

Absolvent činoherního herectví na pražské DAMU. Už během studia získal nabídky na hostování na profesionálních scénách, např. v Divadle pod Palmovkou nebo v Divadle na Vinohradech. V roce 2015 nastoupil do stálého angažmá do Jihočeského divadla v Českých Budějovicích, kde v průběhu tří let ztvárnil mimo jiné role v inscenacích *Shakespeare v Hollywoodu*, *Knězovy děti* nebo *Zavolejte Jeevese*. Za role v *Katech* a *Donu Juanovi* získal v roce 2018 Jihočeskou Thálii. Spolupracuje pravidelně také se souborem Tygr v tísni a je aktivně činný v několika hudebních uskupeních.

MARIE-LUISA PURKRÁBKOVÁ

Narodila se Praze. Po osmiletém gymnáziu strávila rok na pražské Filozofické fakultě, kde studovala divadelní vědu. Následně nastoupila na DAMU, kde se v současné době zabývá činoherním herectvím. Před začátkem studia hrála v několika amatérských a studentských divadlech, kromě herectví se v nich věnovala i scénografické a kostýmní tvorbě. Ve volném čase se výtvarným uměním zabývá i nadále. Momentálně hraje ve studiu Švandova divadla se spolkem Distheatranz v inscenaci Vyrpajevova textu *Nesnesitelně dlouhá objetí* a rok na téže scéně vystupovala v monodramatu Moiry Buffini *Jordan*. Má zkušenosti také s televizní tvorbou, ztvárnila hlavní roli ve filmu České televize *Lehká jako dech* (2013).

AGÁTA ČERVINKOVÁ (KRYŠTŮFKOVÁ)

Narodila se v Praze. Po absolvování gymnázia byla přijata na Divadelní fakultu JAMU v Brně, obor činoherní herectví, které v roce 2016 absolvovala s magisterským titulem. Již během studia hostovala v Národním divadle Brno a HaDivadle. V letech 2016–2020 byla stálou členkou uměleckého souboru HaDivadla. Hostovala v Divadle Letí, A studiu Rubín, Divadle Spektákl, ve Studiu Hrdinů a v Dejvickém divadle. Během studia natočila absolventský celovečerní film *FAMU Road-Movie* v režii M. Jelínka, zahrála si také ve snímku *Mart'anské lodě* v režii J. Foukala (premiéra 2021). Je součástí umělecké skupiny Řízek na přechodu a Párek nad kanálem, která se zaměřuje na audiovizuální tvorbu.

EVELLYN PACOLÁKOVÁ

Po studiích na JAMU v Brně nastoupila do angažmá v olomoucké činohře, kde se brzy stala výraznou členkou souboru a ztvárnila tu řadu krásných rolí (Mahulenu ve hře *Radúz a Mahulena*, Katynku v *Katynce z Heilbronnu*, Tat'ánu v *Evženu Oněginovi*, Markétku v obou dílech Goetheho *Fausta*). O jejím výrazném

hereckém talentu svědčí Ceny za nejlepší výkon sezony 2000/2001, sezony 2003/2004 a především Cena Thálie 2005 pro mladého činoherce do 33 let. Rozhodující vliv na její herecké zrání měl režisér P. Gábor. Od roku 2008 je v angažmá v MDP. S režisérem M. Dočekalem se setkala už při oceňované inscenaci *Andělé v Americe*.

MILAN KAČMARČÍK

Vystudoval ostravskou konzervatoř a už od druhého ročníku hostoval v Divadle Petra Bezruče. Ve čtvrtém ročníku dostal nabídku na angažmá do Národního divadla moravskoslezského. Po vojenské základní službě odešel k Bezručům za svým oblíbeným režisérem J. Janíkem. V obou divadlech dostal velmi zajímavé role (mj. Romeo, Roberto Zucco, Orestes, Radúz, Jan Ratkin, Tuzenbach, Julien Sorel a Blanche v *Tramvaji do stanice Touha*). Se svou ženou A. Veldovou odešel roku 2002 do angažmá v pražském Švandově divadle (*Čas katů*, *Vojcek*, *Maškaráda*, *Měsíc na vsi*). Průběžně hostoval v Městském divadle v Mostě, Mladé Boleslavi, v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích, ve Strašnickém divadle či Na Fidlovačce. Členem souboru MDP je od roku 2016.

DANA BATULKOVÁ

K divadlu ji přivedl zájem o poezii (na gymnáziu spolupracovala s recitačním studiem Violy). Na DAMU absolvovala roli Jill ve hře *I motýli jsou volní*. Poté prošla scénami v Kladně a Mladé Boleslavi, ale po narození syna Jakuba se už na oblast nevrátila. Od roku 1983 spolupracovala s Volným spojením režisérů na různých divadelních projektech, především v Divadle v Řeznické. Odtud vedla její cesta v roce 1997 do divadla Komédie, kde zažila pět šťastných tvůrčích let pod vedením režisérů J. Nebeského a M. Dočekala. Po Dočekalově odchodu do Národního divadla hrála pod vedením Z. Potužila a poté T. Svobody v divadle Rokoko a zároveň hostovala na dalších scénách. Dnes je členkou souboru MDP, pravidelně se objevuje ve filmu i v televizi.

ZDENĚK PIŠKULA

Vystudoval hudebně dramatický obor na Pražské konzervatoři. Od svých třinácti let je vyhledávaným televizním a filmovým hercem (mj. seriály *Vyprávěj* či *Doktoři z Počátků* nebo filmová pohádka *Tři bratři* režiséra J. Svěráka), krom toho účinkoval například v Divadle U22 (v dramatu *Punk Rock* S. Stephense) či v agentuře Harlekýn (Williamsův *Skleněný zvěřinec* se S. Stašovou v hlavní roli). V Městských divadlech pražských nastudoval nejdřív hlavní role v inscenacích *Moře* a *Romeo a Julie*, od sezony 2019/2020 přijal nabídku stát se stálým členem hereckého souboru.

KATEŘINA MARIE FIALOVÁ

Narodila se v Pardubicích. Od dětství se věnovala hraní na klavír (několikrát získala 1. cenu na Prague Junior Note), zpěvu, tanci a stepu, ve kterém získala 4x titul MS, 3x titul ME a několikrát titul MČR. Vystudovala hudebně dramatické oddělení brněnské konzervatoře. V šestnácti letech udělala svůj první konkurz do muzikálu *Let snů LILI* (MdB; režie P. Gazdík), kde získala hlavní roli. Ve čtvrtém ročníku konzervatoře nastoupila do prvního ročníku JAMU, obor Muzikálové herectví, ale po necelém semestru ukončila studium. Po absolvování konzervatoře se rozhodla přijmout nabídku angažmá v Městském divadle Brno. Tam ztvárnila výrazné role na muzikálové i činoherní scéně. Od roku 2020 je členkou souboru MDP.

TEREZA SLÁMOVÁ

Absolventka oboru činoherní herectví JAMU. Spolupracovala s nejrůznějšími scénami – Divadlem Husa na provázku, HaDivadlem, NdB nebo Buranteatrem. Výrazné role ztvárnila například v inscenacích *Ó, Brno!* režiséra D. Gombára nebo *Rozbitý džbán* režiséra M. Františáka. Do roku 2019 byla členkou souboru Horáckého divadla v Jihlavě (hlavní role v inscenaci *R / A / C / E / K I*. D. Jurčové, *Zapomenuté světlo* a *Tisícročná včela* M. T. Růžičky, *Žebrácká opera* M. Langa).

Účinkovala také v televizních a filmových snímcích *Sebemilenc* F. Renče, *Četníci z Luhačovic* nebo *Cornelia*.

MARTIN DONUTIL

Vystudoval hudebně dramatický obor na Pražské konzervatoři. Od sezony 2011/2012 byl členem souboru brněnského Divadla Husa na provázku, kam jej přivedl tehdejší umělecký šéf V. Morávek. S ním spolupracoval například na inscenacích *Amadeus* či *Leoš*. Setkal se tam mj. i s J. Mikuláškem (*Doktor Faustus*, *Višňový sad*), J. A. Pitínským (*Uršula*) a v posledních letech s M. Dočkalem (*Dynastie / Lehman Brothers*, hlavní role v adaptaci Kafkovy *Ameriky*). Od roku 2018 je členem souboru MDP. Vedle práce v divadle účinkuje i v televizi a filmu, hlavní roli ztvárnil například v seriálu *Četníci z Luhačovic*.

STANISLAV LEHKÝ

Na počátku jeho zájmu o umění byly kytara a zpěv, k recitaci jej přivedla profesorka českého jazyka, která se studenty připravovala pásma poezie. V době studií na Střední průmyslové škole jaderné techniky spolupracoval s pražským Studiem poezie J. Hraše a L. Marešové. Po absolutoriu DAMU nastoupil do prvního angažmá v Kolíně a po něm strávil sedm let v souboru Východočeského divadla v Pardubicích (*Přelet nad hnízdem kukačky*, *Hrátky s čertem*, *Jih proti Severu*, *Ptáci* a adaptace Steinbeckovy knihy *O myších a lidech*). Po několika letech v Divadle pod Palmovkou přešel do MDP, kde začínal v roce 1997 rolí Ragenaua v *Cyranovi z Bergeracu*. Jeho hlas k nám promlouvá z rádia a věnuje se také dabingu.

FILIP BŘEZINA

Již jako student DAMU hrál v divadle DISK například v inscenacích *Žranice* či *Běsi*. Poté spolupracoval s Divadlem Petra Bezruče, Národním divadlem moravskoslezským, Divadlem pod Palmovkou, A studiem Rubín

nebo Divadlem Spektákl. Před filmovou kamerou se objevil v tragikomedii *Vybíjená*, kterou režisér P. Nikolaev natočil podle knihy M. Viewegha. Svou první hlavní roli dostal v romantickém dramatu *Zlatý podraz*, objevil se také v *Zahradnictví* J. Hřebejka a P. Jarchovského. Věnuje se i televizní tvorbě.

SÁRA AFFAŠOVÁ

Vystudovala herectví na Katedře činoherního divadla DAMU. Absolvovala rolemi v divadle DISK (F. Bruckner: *Choroby mládí*, E. Hostovský: *Cizinec hledá byt*, F. Zeller: *Rozhovory s astronauty*) v režii T. Loužného, B. Maškové a Z. Burianové. Diváci ji znají také ze seriálů *Rapl* a *Ulice*. V Městských divadlech pražských nejprve hostovala v inscenaci *Neviditelný* režiséra M. Františáka. Poté přijala nabídku angažmá a členkou souboru MDP se stala od sezony 2019/2020.

ŠIMON BILINA

Činoherní herectví studoval na JAMU, kterou absolvoval v roce 2020 rolemi v inscenacích *Poprask na laguně* (režie A. Bergman), *Opilí* (režie P. Akimov) a inscenaci *Mejerchold* (režie J. A. Pitínský). Během studia hostoval ve Studiu Paradox (*Tartaros*, režie A. Steinbauer) nebo v Národním divadle Brno (*Jánošík*, režie M. Františák). Věnuje se též filmové a televizní tvorbě. Spolupracuje se studenty FAMU (mezinárodní studentské filmy *Swan dive*, *Gallery*, *Capture*). Získal cenu za hlavní herecký výkon na festivalu XVIII. INTERNATIONAL UNIVERSITY THEATRE FORUM. Za hudbu k inscenaci *Večery s Hrabětem* (režie J. Štvrtecká) získal hlavní cenu na 57. Poděbradských dnech poezie.

TOMÁŠ MILOSTNÝ

Tomáš Milostný (dříve Sýkora) se narodil v Brně. Vystudoval na JAMU obor činoherní herectví. Od roku 1999 působil v Divadle Husa na provázku. Mezi jeho nejvýznamnější divadelní role patří například *Smerďakov* v *Bratrech*

Karamazových, Hugo Pludek v *Zahradní slavnosti*, Kubeš v *Baladě pro banditu*, Rogožin v *Idiotovi*, Švejk a mnoho dalších. Spolupracoval i s jinými divadly, mezi něž mimo jiné patřilo Národní divadlo Brno, HaDivadlo, Stage Art, Divadlo Feste a Spolek sešlých. Členem souboru Městských divadlech pražských je od roku 2019.

DIANA TONIKOVÁ

Po maturitě vystudovala činoherní herectví na Divadelní fakultě JAMU v Brně pod vedením O. Meleškiny-Smilkové. V letech 2007–2014 byla v angažmá v Západočeském divadle v Chebu, kde ztvárnila velké množství výrazných rolí (*Viola – Večer tříkrálový*, *Irina – Tři sestry*, *Elida Wangelová – Paní z moře*, *Beatrice – Mnoho povyku pro nic* aj.). Poté hostovala v mnoha českých divadlech. V pražském Národním divadle hrála v inscenacích *Jako břitva* a *Experiment myší ráj*, spolupracovala také s MeetFactory (*Proč posedl AMOK pana R.?*, *Počátek veškeré lásky*, *Hoří*, *Serotonin*), s Divadelním spolkem Kašpar (*Opilí*, *D1W1*) nebo s Divadlem NaHraně, kde zazářila v monodramatu *Vanilková džungle*. V Divadle J. K. Tyla v Plzni se objevila v inscenacích *Akvabely*, *Don Quijote*, *Lháč* či *Živá voda*.

VIKTOR DVOŘÁK

Po absolvování DAMU nastoupil do angažmá v Moravském divadle Olomouc, kde se představil nejen na velké tradiční scéně, ale také v alternativním Studiu Hořící žirafy spjatém s osobností D. Drábka. Po třech letech odešel do ostravského Divadla Petra Bezruče. Od roku 2009 je členem souboru MDP, kde dosud ztvárnil více než dvě desítky rolí (např. Robert v *Mayenburgově hře Perplex* nebo Nick v *Albeeho Kdo se bojí Virginie Woolfově?*). Dlouhodobě spolupracuje s divadelní společností Aqualung a pohybovým divadlem Veselé skoky. Divákům je dobře známý také z televizní obrazovky. Za roli Luise v inscenaci *Andělé v Americe* získal v roce 2019 Cenu Thálie.

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ
VOJNA A MÍR

První premiéra sezony 2020/21.

Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.

Ředitel Daniel Příbyl.

Umělecký šéf Michal Dočekal.

Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Program připravila Jana Slouková.

Grafická úprava Riana Št'áhlavská.

Městská divadla pražská jsou vybavena bezdrátovými mikrofony
a zařízením Sennheiser od společnosti PANTER s. r. o.

bnt attorneys
in cee

VÁM NIC SLÍBIT.

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

ABC MĚSTSKÁ
DIVADLA
PRAŽSKÁ KOMEDIEROKOKO